

COLOCACIÓN DO PRONOME ÁTONO

1. Por regra xeral, o **pronome átono** vai colocado sempre **posposto (enclítico)** ao verbo e pegado a el e **nunca inicia** unha construción.

Gustou**me** a película

Onte vin**te** pola rúa

2. A considerada **orde habitual** destas formas en galego aplícase a todos estes casos:

<u>POSPOSTOS</u>	- Na oración simple e nas principais das subordinadas. - En xeral, coas formas dos indefinidos algún, outro, un, os máis, os demais, moito, moi, pouco, tal, tanto, tan, máis, menos, demasiado, por admitiren pausa tras de si¹. - Sempre coas formas dos indefinidos: cada, varios, certo. - Cos adverbios e locucións adverbiais: hoxe, onte, mañá, antonte, trasantonte, o outro antonte, pasadomañá, antano, hogano, antes, daquela, entón, despois, ao pouco, de alí a pouco, de aquí a pouco, arreo, seguido, deseguida, ás veces, aos poucos, a miúdo, encima, arriba, enriba, derriba, abaixo, embaixo, debaixo, diante, atrás, detrás, arredor, dentro, fóra, en fronte, lonxe, preto, cerca, ao lado, a carón, a rente(s), ao pé, de sotaque, de súpeto, de repente, de golpe. - As oracións coordinadas compórtanse como simples á hora de situarmos os pronomes².
-------------------------	---

3. Hai determinados casos que provocan que o pronome vaia **anteposto (proclítico)** é dicir, que estea **dian**te do verbo.

<u>ANTEPOSTOS</u>	- Oracións desiderativas. - Cando a oración vai introducida por un pronome ou adverbio exclamativo ou interrogativo³. - Nunha construción negativa ou que comeza por unha conxunción ou adverbios negativos⁴. - Cos indefinidos ninguén, nada, ningún, algo, alguén, ambos, bastante, calquera, entrambos, mesmo, todo, por non admitiren pausa tras de si. - Cos adverbios acaso, aínda, ata/até (=incluso, mesmo) axiña, case, disque, enseguida, eis, igual, incluso, mesmo, quizais, seica, sempre, só, si, talvez, tamén, velaquí, velaí, xa. - Nas oracións subordinadas introducidas por conxuncións e locucións conxuntivas moi variadas: que, como, cando, mentres, onde, a fin de que, a pesar de que, aínda que, de non ser que, para que, por causa de que, porque, posto que, se, sempre que, de modo que ...⁵ - Cando se altera a orde lineal dos elementos dunha oración por razóns moi variadas entre as que pode estar a énfase (Ex.: Doado cho puxeron / Vacas tolas lles chamamos aquí / Ganas me deron de marchar / Cedo nos deixas / Mellor vos fora metelo en comida) -En enunciados nos que se enfatiza o suxeito: Ti o dixeches.⁶
--------------------------	---

4. Existe un **grupo de adverbios** que, segundo admitan ou non pausa tras de si, dan lugar a que o pronome poida ir anteposto ou posposto. Iso si, a escolla dunha opción ou da outra comportará **cambios no significado**.

ANTEPOSTOS OU POSPOSTOS	- Os adverbios: aquí, alí, aí, alá, acá, aló, acó, acolá, así, logo, agora, sequera ... (Ex.: Aquí dáse moita froita/Aquí o tes // Así pasábame mellor o tempo/Así che é a vida // Logo cho fago/Logo fágocho// Agora vos atendo/Logo aténdovos // Sequera lévanos á festa/Sequera nos levara á festa) - Os adverbios en –mente: Verdadeiramente, éche unha ocasión inmellorable./Difícilmente se equivocaba (<i>adverbio integrado plenamente no predicado</i>) - Cando o infinitivo vai precedido de preposición , conxunción ou de negación: Veño para pedirche (ou para che pedir) a túa comprensión// Non teño máis que che dicir (ou que dicirche)//É unha lástima non cho facer (ou non facercho). - Cando o xerundio vai precedido de preposición ou de negación: En levándome ao cine, cambio de opinión/En me levando ao cine//Non lle tocando (ou non tocándolle) no dela, non se tiña por que molestar. - Coa conxunción pois: A ti, pois mo preguntas, direicho//Non tiña nada, pois déralle os cartos todos a ela. - A locución conxuntiva así que: Así que lle pareceu, mandou chamar por nós//Teño moito traballo, así que déixame en paz.
--------------------------------	--

5. Hai casos nos que nos atopamos con varias posibilidades para a colocación do pronome átono e que deben formar parte dun grupo propio.

VARIAS OPCIONS	- Cunha perífrase verbal de dous membros: Estame doendo a cabeza/Está doéndome a cabeza. - Dependendo dunha perífrase verbal formada por tres elementos: Debe de habelas nalgún sitio/Débeas de haber/Debe de as haber. - Con complexos verbais que non chegan a constituír unha perífrase, pero nos que o pronome se comporta dun xeito semellante aos casos anteriores. Ex.: Quería levalo ao concerto/Queríao levar.⁷
-----------------------	---

¹De non producirse a devandita pausa e darse unha entoación enfática, podemos atoparnos coa anteposición do pronome. Así: Algún lle traerías/Outro cho fará/Tanto me ten/Demasiado o sabía el.

²As coordinadas disxuntivas con **ou** presentan dúas posibilidades. Ex.: Ou falas ou che acabo con canto tes (*preséntase, na construción, dous membros excluíntes*) // Alberte é albanel, ou foino (*un membro non exclúe ao outro*).

³Non chega con que exista entoación interrogativa ou exclamativa. Véxanse: Fixéchesmo?/E a ti deixáronche algo? Increíble, levárono!

⁴Se hai unha pausa tras a forma negativa, o resto do enunciado compórtase como independente. Véxase a diferenza entre: Non, dígolle que non e Non lle digo que non.

⁵De realizarse unha pausa ou haber unha separación entre o nexo e o verbo, aínda que se aconsella a posición anteposta, tamén se permite a posposta. Así: Rematou dicindo que algún día, por fin, poderíase vivir (se podería vivir) nesta terra con dignidade.

⁶Se non hai esa énfase especial, non se daría a anteposición. Ex.: Ti díxéchelo.

⁷É preciso reparar en que, se a construción na que se atopan as perífrases ou os complexos verbais está marcada por algunhas formas ou tipos de construcións que provocan a proclise, unha das posibilidades de colocación do pronome é transformada (a de ir despois do 1º dos verbos). Vexamos: Por que me está doendo a cabeza? /Non as debe haber/ Oxalá o queira levar.